

ETCETERA

Typy zapisów: etcetera., eteete., etcaet., etcae., etcę., etc., etc., et., ecr., ecę., ee., ec., erć., er., rcaet., rc., rc., &c. *Najczęstsze zapisy:* etc., etc., rc., rc. *W zapisie skrótów literę ć należy traktować jako połączenie litery c z tyldą skrótową ċ na oznaczenie skróconego wyrazu cætera, natomiast litera r zawsze zapisywana jest znakiem 2, który jest łacińską ligaturą oznaczającą spójnik et.*

Samogłoski nie kreskowane.

Sł stp, Cn, Linde brak.

1. Znak skrócenia, przemilczenia części wypowiedzi (z lat. et caetera) [i co za tym idzie – et cetera Cn] (materiał nie objęty statystyką):

a. Wskazuje na opuszczenie następných członów w serii wyliczeń; i tym podobne, i inne tym podobne: przeto thež v nich [niewiaſt] ſpodnie członki, iako ſą biodra nogi etc. mięſſze bywaią poſpolicie niźli v otrokow. *GlabGad* D6; Czemu zwierzęta wielkie ſerce maiące bywaią ſuchego przyrodzenia, y mięſa kruchkiego, iako ieſt Ielen etc. *GlabGad* E3v; Item powyada ze wkrakowſkyey ſtronye będącz kradl czego ſzia mogł dorwacz yako zupiczą koſſnlyą ſnknye etc. *LibMal* 1545/9Sv; przyimy go wdom zwiernymy ktorzy domu potrzebią pociez go wſmętnich/ napoy wpragnącich ecę. *SeklKat* Q3v; bádác ſye pilnie czáſu/ iáko dawno złoczyńcá kradł/ zbijał/ rc. y inne łotroſtwo płodził *GroicPorz* ii3v; może poznác ſ ſpráwy á poſtáwy oney pary podeżrzáney/ iefli ſye obłápiáią/ cáłuią/ częſto rozmawiáią/ k ſobie vſmiecháią. 2c. *GroicPorz* 112; nye wſlytkyego rázem potrebá dzyecyęcyá wczýć/ pirwey obyecádłá a b c d e etc. potem ſylábizowác albo liter ſkłádác ab ac ad etc. *GliczKſiqz* 18; dobrodzieyſtwá Páńſkye/ ktore tu oto wylicza: Iż zgromadza koſcyoł ſwoy/ iż vzdrawya ſkrufzone ſercá etc. *LubPs* ff2v *marg*; vdał ſie ná wſzytki niecnoty/ pijańſtwá/ fryrierſtwá/ okrucieńſtwá etc. *BielKron* 150; Stąd przyſzły ná nie trwogi/ kłopoty/ woyny/ głody/ mory etc. plagi od Bogá ſpnſzczone. *BielKron* 265v; o ſzeſci/ o ſiedm i węglách etc. *Figury GrzepGeom* D3; A iefli więtzá będzie Linea c.d. dwa kroć/ álbo trzy kroć/ etc. niź Linea d.e. tedyć teź Linea c.b. tákże będzie więtzá dwa kroć/ álbo trzy kroć/ etc. niź Linea b.a. *GrzepGeom* O; Woły/ Konie/ Owce/ Pczoły/ etcete. *RejZwierc* 108v *marg*; Piłmo ſwięte ináčzey Arryns/ ináčzey Nowácyanus/ ináčzey Photinus etc. ináčzey káždy Heretyk roznmie. *WujJud* 29; w zbudza w tobie žal/ y płáčź/ żeſ ſię roſtał z oycem/ z mátką/ brátem etc. y zmiłym przyácielem twoim. *BialKaz* D2v; á kto po nim na ie^{go} mieyſce náftąpi/ tákże raz/ tákże y trzeci y dáley rc. *ModrzBaz* 121v; niech w niéy žiólá będą/ ſlaz obóy/ liſt grzybieniów/ rumien/ roża/ mákowki etcae: *Oczko* 32; kto vrodzić chce ſpráwiedliwego/ dobrego/ pokntuiącego/ czyſtego erć pierwey ſam takim być ma *SkarŻyw* 312; Nie tylko W przedmowach ſwych: ále teź y w kazániach/ ná kárcie 34. 35. 163. 167. 180. etc. y indziey wſzędzie/ ták y owák názywáiąc *CzechEp* 63; áby on teź obłudnie/ nie ſzczyrze etc. iáko Fáryzeuſzowie czynić miał. *CzechEp* 165; Wſzytki Práwá/ Wolnoſci/ Przywileie poſpolité y oſobné rc. od Królów Kázimiérzá ſtárégo/ Lodwiká rc. áże do Henryká/ Stephaná/ królów Polſkich *SarnStat* 133; Żeby Ceł, myt, &c. Żyd nie trzymał. *SarnStat* 267; bo iuź do tego przyſzło, że iedná kauzá wráca ſie ná zad z dołu ná górę, y z góry ná doł, etc. *SarnStat* 1300.

b. Wskazuje na urwanie cytowanego tekstu lub niepełne przytoczenie jakiejś znanej treści lub formuły; i tak dalej: Iako yesly ſhya yemu czo doſthalo oth czelyadnyka moyego thedy ſhya mv doſthalo

thedy kyedyo shya vskodzye tho yesth wboru navyathszhem zaborowye nyedal bracz thako etc. – Iakomy othym vyemy ysz yeszly shya mu Czo dosthalo oth czeladnyka yey thedy etc. thako nam bog pomoszy etc. *ZapWar 1521 nr 2263*; Ktorá plakalá ij žalowala miłofciwá matka gdy widziala/ męki Iwégo milégo syna. etcetera. *OpecŻyw 145*; ydz wflup nyezalkadzay boza moczą etc. Czofz zawzyal czofz ochinal, wymyą oycza etc. *LibMal 1544/85*; á iżebyfmy prawdę czynyąc pomnażáli fye rc. yáko Páweł S. powyeda *KromRozm III H3v*; Czego iáwnie potwirdzáiá/ wtory wirfz y oftáteczni/ gdzye wfpomina: Iż wedle fpráwiedliwofci fádzić będe etc. *LubPs R3v*; A dáiemy go w moc nieprzyacióloom iego/ do tąd poki ku fwemu práwu nieprzyydzie. Gdyż tu rc. *GroicPorz n2*; tę Ewanielią tzytaćie. wśedł Iezus do miáftetzká etc. *KrowObr 103v*; Węgrzy też piáli/ iż Borych [...] czyni! z Krolem Belám flepym o kroleftwo Węgierfkie po śmierci Sthefanowey etc. iákom piál w kronice Węgierfkiey. *BielKron 353*; Ikoro iá máć vrodziłá ięłá mowić czyfłthą rzeczą/ bądź pozdrowioná krolewno niebieska etc. po Węgierfku *BielKron 360*; dał list táki/ iż v niego Prufowie Krzyżacy kupili y zápláćili fktutecznie ziemię Pomorfką etc. Datá w Toruniu láthá 1329. ná Wfłępną niedzielę. *BielKron 37lv*; Y tho ieft ftátut o tym iego: Iefli niecbce zóná/ niechay dziewczká Przyidzie. Bo to powieda/ Pan Bog przykazał, etc. *WujJud 209v*; Pieśń de Interregno/ ná notę. Ach wfzechmogący dobrotliwy. etc. *MycPrz I A3*; wyznawał wiárę mowiąc: Wierzę w Bogá rc. á duhá Pánu Bogu polecał *SkarŻyw 373*; Sługo złościwy (mowi Pan Chriřtns Matb. 25. v. 26. Lnk. 19 v. 22.) wiedział etc. *CzechEp 60*; modlitwy w dzień S. Anny/ niżej trochę w tymże fzoftym rozdzieleniu położone: Iáko wiele. etc. y druga. Niechay będzie błogofłáwione. etc. *LatHar 413*; Chwałá etc. Zdrowás Márya. *LatHar 531*; y ácz w wfłáwie/ która fie poczyna/ Gdyż złości/ rc. ieft to im zákazano *SarnStat 260*; Dan ná zamku N. w dzień N. blifki/ Roku rc. *SarnStat 830*; bo tákich nie potępi/ ále im rzecze: Podźcie błogofłáwieni. rc. *SkarKaz 5a*.

c. *Zastępuje nie wymienione nazwy godności lub urzędów w zwrotach grzecznościowych lub życzenia w pozdrowieniu*: Pontfki Pilát Klaudyuřfłowi Tyberynřfłowi et. Zdrowie powiedá. *OpecŻywList Cv*; Snilban Svleyman etc przyacielowy etc *LibLeg 11/93*; Amurat Otboman Cefarz Tureeki ná wfchod y ná zachod fłóncá pánujący Skánderbegowi wychowáncowi niewdzięcznemu żadnego zdrowia etc. *BielKron 245γ*; wyfłápiwfzy ieden/ od nas Dźiękował/ choćáfmy mu o to nie nie mowili. Wielki Kniáże/ etc. wylieźáiąc náfze imioná tobie czołem bijá z łáfki wielkicy/ etc. *BielKron 435*; Wielmożnemu pánu/ pánu Hieronimowi Syeniáwfkiemu/ Woiewodzicowi Rufkiemu/ [...] pánu á przyacielowi fwemu záwždy ofobliwie łáfkáwemu etc. *RejZwierc 254v*; Kxiędzá Marciná Biáłobrzezfkiego/ Złáfky Bozey Byfkupá Láodyckiego/ Opátá Mogielfkiego/ Suffrágáná y Cánonicá Crákówfkiego etc. *BiałKaz kt*; Kxiążę Iwan Olimunty z fyny fwémi/ rc. wyznawamy/ którym to przynależy wiedzieć wfzytkim. *SarnStat 8*; MY Ian Olbrácht/ rc. dáiemy znác *SarnStat 9*; Naiáfnieyfzemu y Niezwyciężonemu Monárfze Zygmuntowi trzeciemu/ z łáfki Bozey Krolowi Polfkiemu y Szwedfkiemu/ Wielkiemu Kxiążęciu Litewfkiemu rc. Láfká y pokoy od Páná y Bogá náfzego Iezulá Chryřtułá. *SkarKaz 2*.

Powtórzenie dwukrotne: przez MARCINA QWIATKOWSKIEGO Z ROZYCZ. ná ten czás X. I. M. Prufkiego/ etc. etc. Iorgieltnika przełożone *KwiatKsiąż kt*; Iásnie Wielmożnemu Pánu/ Pánu Stánisławowi Száfráncowi z Pieskowej Skály/ Woiewodzie Sędomierzkiemu etc. etc. Pánu memu

Miłościwemu. *BielSenJoach* 3; IASNIE WIELMOZNMV PANV. Ie⁸⁰ M. Panu Ianowi Firleiwowi, z DĄBROWICE, PODSKARBIE^{mu} KORONNE^{mu} etcę. etcę. *SarnStat* 330; Wielmożnemu Pánu Iego Mości Pánu Andrzeiwowi Krotokiemu Woiewodźicowi Inowłocławfkkiem/ Pánu á dźiedzicowi w Lobzenicy rć. rć. memu ząwłze Mościwemu Pánu. *RybWit* Av.

d. *Określenie eufem. na oznaczenie obcowania seksualnego:* Potym włzed do komnáty ná łóże iey/ y począł ią chćiwie całowác/ á w tym całowánium etc. [*cepit eam fortiter osculari, et post oscula cognovit eam*] Gdy ze łpánia wftawáł vderzył iey lekko wzywot mowiac/ to poczęcie bądż młćicielem *HistAl* A4.

2. *Prawdopodobnie znak interpunkcyjny, na końcu wypowiedzi pełni rolę kropki lub cudzysłowu zamykającego przytoczenie, wewnątrz wypowiedzenia rozgranicza człony przeciwstawne (materiał nie objęty statystyką):* Ktorzy maią wielki brzuch pófpolicie mało miewaią rozumu dowcipnego, [...] tak iako o nich połatinie iest przypowieść. *Craffus venter craffum facit ingenium*, może thak kto chce rozumieć krafný brzuch krafný czyni rozum etc. *GlabGad* P5v; Ku dobrim naładowczam Spraw panłkych krotka przedmoua ect. *RejKup* B; Moizelz modlił sie zá lud Izráelłki: Proszę Pánie Boże álbo odpuść ludu themu winę/ álbo mnie wymałz s kfiąg łwoich ktoreś nápiłal etc. Ktoremu Pan Bog/ wygládzę tego ktory zgrzełzy [*Vulg Ex 32/32-33*] *BielKron* 35; A ták/ zmierzylwłzy Lineą c.a. poznalz z proporcyéy miárę Liniéy a.b. to iest/ Głębokości téy ktoreieł łye dowiedźieć chćiał etc. Koniec Geometryéy. *GrzepGeom* Q3v; nie dármo ieden z nich nie dawny Bilkup Krákowłki to powiedźiał: wierz ty iáko chcełz ábo w co chcełz etc. tylko day co iest moiego. *CzechEp* 323.

Synonimy: **1. a.** »i dalej«, »i drugie tym podobne«; **b.** »i dalej«.

MB